

The Relationship between Participative Administration and Efficiency of Schools under the Secondary Educational Service Area Office Trang Krabi

Soraya Ruangrom^{1*} and Phatsarabet Wetwiriyaakun²

¹ Master's degree student in Educational Administration, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand

² Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: 661997052@tsu.ac.th

ABSTRACT

This research article aims to study (1) participatory management, (2) the effectiveness of educational institutions, and (3) the relationship between participatory management and the effectiveness of educational institutions under the Trang-Krabi Secondary Educational Service Area. The sample consisted of 338 teachers from the Trang-Krabi Secondary Educational Service Area for the academic year 2024, determined using Krejcie & Morgan's sample size table and stratified sampling based on the size of the educational institutions, followed by simple random sampling through a lottery method. The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire, with a reliability coefficient of .973 for the participatory management questionnaire and .974 for the effectiveness of educational institutions questionnaire. The statistical analyses employed included means, standard deviations, and Pearson correlation coefficients. The research findings revealed that: 1) participatory management, both overall and in specific aspects, was rated at a high level; 2) the effectiveness of educational institutions, both overall and in specific aspects, was also rated at a high level; and 3) there was a strong positive correlation between participatory management and the effectiveness of educational institutions, with a correlation coefficient of ($r = .914^{**}$) significant at the .01 level.

Keywords: Relationship, Participative Management, Efficiency of Schools

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรางั กระบี่

โสธยา เรืองรัมย์^{1*} และ พัศเบศวัฒน์ เวชวิริยะสกุล²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย

² สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: 661997052@tsu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรางั กระบี่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรางั กระบี่ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 338 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีค่าเท่ากับ .973 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ .974 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .914^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

© 2025 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพแก่ผู้เรียน แผนนี้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ซึ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนไทยผ่านการพัฒนาบุคคลให้มีทักษะและคุณธรรม กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ตามวิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม” การศึกษาเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาชาติ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรางั กระบี่ ที่ประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและขาดแคลนทรัพยากร การประยุกต์ใช้นโยบายจากแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 13 จึงจำเป็นต้องมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพรองรับการพัฒนาชาติในระยะยาว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

กระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร โดยเฉพาะในด้านนโยบายและการบริหารจัดการ ผู้นำระดับสูงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการบริหารให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคที่ข้อมูลข่าวสารเข้าถึงได้ง่าย บุคคลที่ขาดการเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องอาจสูญเสียความรู้และปัญญา รวมถึงขาดทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งอาจนำไปสู่ความสับสนได้ ดังนั้น การพัฒนาทักษะในการแสวงหาและวิเคราะห์ข้อมูลจึงมีความสำคัญเพื่อเผชิญกับความท้าทายในยุคนี้ (รุ่งชัชดาพร เวชชาติ, 2554) นอกจากนี้ การใช้อิทธิพลของผู้บริหารในการส่งเสริมความร่วมมือของครูและบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมเกิดขึ้นจริง ซึ่งจะช่วยสร้างความไว้วางใจและแรงจูงใจในการทำงาน การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จะช่วยยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคโลกาภิวัตน์

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง ระเบียบ เน้นกลยุทธ์ที่ 2 ในการส่งเสริมโอกาส ความเสมอภาค และการเข้าถึงบริการทางการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยมีแนวทางพัฒนาที่สำคัญคือการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการระดมทรัพยากรเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ นอกจากนี้ ยังมุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษาโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นฐาน เพื่อสร้างสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยช่วยให้กิจกรรมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายสะท้อนความคิดเห็น และสร้างความโปร่งใสในการตัดสินใจ ซึ่งทั้งหมดนี้จะเสริมสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง ระเบียบ, 2566)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง ระเบียบ เพื่อใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา และใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการวางแผนพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้เกิดผลที่ดียิ่งขึ้นต่อสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง ระเบียบ
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง ระเบียบ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง ระเบียบ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง ระเบียบ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,275 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง ระเบียบ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 338 คน ซึ่งได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) และสุ่มแบบแบ่งชั้น จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธี การจับสลาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกครูผู้สอนตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนของสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กลาง	22	475	70
ใหญ่	11	644	96
ใหญ่พิเศษ	11	1,156	172
รวม	44	2,275	338

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยคำถาม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วยคำถาม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณของงาน ด้านเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน และด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม
- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา
- 3) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
- 4) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุมเนื้อหา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ภาษา
- 5) ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยทักษิณ
- 6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาโดยใช้เทคนิค IOC จำนวน 3 ท่าน และเลือกแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 ถ้าข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.67 นำไปปรับปรุงหรือตัดทิ้งตามความเหมาะสม แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์อีกครั้ง
- 7) นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และนำไปทดลองใช้ (Try-Out) (.7 ขึ้นไปยอมรับ) วิธีการแก้ 1. ตัดข้อคำถามออก 2. ปรับแก้คำถาม เพื่อหาความเชื่อมั่นกับครุกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ทดลองแล้วไปหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของ Cronbach (1990) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .973 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .974
- 8) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งแล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. สมมติฐานการวิจัย

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งนัดหมายเวลาและสถานศึกษาขอรับแบบสอบถามคืน
3. จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 388 ฉบับ ให้แก่ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 316 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.44
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ยึดหลักปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัยในคน ได้แก่ 1) หลักความเคารพในบุคคล (Respect for Person) โดยผู้วิจัยขอความยินยอมจากผู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรของเป้าหมายในการวิจัย ให้กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในการวิจัยด้วยความสมัครใจ 2) หลักการให้ประโยชน์ ไม่ก่อให้เกิดอันตราย (Beneficence/Non-maleficence) โดยผู้วิจัยได้ระบุว่าอาสาสมัครในการวิจัยจะได้รับประโยชน์จากการวิจัยในครั้งนี้อย่างไร อาสาสมัครในการวิจัยจะได้รับความเสี่ยงอันตรายใด ๆ และผู้วิจัยจะเก็บรักษาความลับจากการตอบแบบสอบถามของอาสาสมัครในการวิจัย โดยในการบันทึกข้อมูลจะไม่มี Identifier ที่ระบุถึงตัวอาสาสมัครในการวิจัยครั้งนี้ 3) หลักความยุติธรรม (Justice) ผู้วิจัยมีเกณฑ์คัดเข้าและออกชัดเจน ไม่มีอคติมีการกระจายประโยชน์และความเสี่ยงอย่างเท่าเทียมกันโดยวิธีการสุ่มทั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากผู้วิจัยเสนอโครงการวิจัยและได้รับการพิจารณาอนุมัติหรือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยแล้วเสมอ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้อง และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์เทียบตามแนวคิดของการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) โดยแบ่งค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ “มากที่สุด” (4.51–5.00) ถึง “น้อยที่สุด” (1.00–1.50)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์เทียบตามแนวคิดของการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ของบุญชม ศรีสะอาด (2560) โดยแบ่งค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ “มากที่สุด” (4.51–5.00) ถึง “น้อยที่สุด” (1.00–1.50)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของเพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient) โดยใช้หลักเกณฑ์การแปลความหมายตามแนวของ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553) ดังนี้ $r = 0.71-1.00$: ความสัมพันธ์สูง, $r = 0.31-0.70$: ความสัมพันธ์ปานกลาง, $r = 0.01-0.30$: ความสัมพันธ์ต่ำ เครื่องหมาย **+** บอกถึงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และ **-* ** บอกถึงความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบขององค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมและประสิทธิภาพของสถานศึกษา จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยแสดง ดังภาพที่ 1

ตัวแปรที่ 1

การบริหารแบบมีส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมดำเนินการ
2. การมีส่วนร่วมประเมินผล
3. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ

ตัวแปรที่ 2

ประสิทธิภาพของสถานศึกษา
1. คุณภาพของงาน
2. ปริมาณของงาน
3. เวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน
4. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่

การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.4472$, S.D. = 0.5486) โดยเรียงลำดับ คือ การมีส่วนร่วมรับดำเนินการ ($\bar{X} = 4.4689$, S.D. = 0.5431) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.4423$, S.D. = 0.6001) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.4379$, S.D. = 0.5622) และการมีส่วนร่วมประเมินผล ($\bar{X} = 4.4358$, S.D. = 0.5944) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในภาพรวม และรายด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	n = 316		ระดับ
	($\bar{X}$)	S.D.	
1. การมีส่วนร่วมดำเนินการ	4.4689	0.5431	มาก
2. การมีส่วนร่วมประเมินผล	4.4358	0.5944	มาก
3. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	4.4423	0.6001	มาก
4. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ	4.4379	0.5622	มาก
รวม	4.4472	0.5486	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในทุกขั้นตอนมีความเข้มแข็ง ซึ่งระดับด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การประเมินผล การรับผลประโยชน์ และการตัดสินใจ ต่างก็อยู่ในระดับ “มาก” แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกขั้นตอน และค่าเฉลี่ยรวม แสดงให้เห็นว่าองค์กรโดยรวมมีวัฒนธรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระดับสูงทั่วทั้งระบบ ไม่ได้จำกัดอยู่ในบางด้านเท่านั้น

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่

ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.4465$, S.D. = 0.5458) โดยเรียงลำดับ คือ คุณภาพของงาน ($\bar{X} = 4.4899$, S.D. = 0.5419) เวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.4664$, S.D. = 0.5595) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.4209$, S.D. = 0.5928) และปริมาณของงาน ($\bar{X} = 4.4060$, S.D. = 0.6003) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้าน

ประสิทธิภาพของสถานศึกษา	n = 316		ระดับ
	($\bar{X}$)	S.D.	
1. คุณภาพของงาน	4.4899	0.5419	มาก
2. ปริมาณของงาน	4.4060	0.6003	มาก
3. เวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน	4.4664	0.5595	มาก
4. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	4.4209	0.5928	มาก
รวม	4.4465	0.5458	มาก

จากตารางที่ 3 สะท้อนให้เห็นว่า สถานศึกษาถูกประเมินว่าทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพครบทุกมิติ ทั้งในด้านคุณภาพของงาน ปริมาณงาน การใช้เวลา และการควบคุมค่าใช้จ่าย โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับสูง ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสะท้อนถึงการบริหารจัดการที่ดีและเป็นระบบของสถานศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้าน

การบริหาร แบบมีส่วนร่วม	ประสิทธิภาพของสถานศึกษา				รวม
	คุณภาพของงาน (Y ₁)	ปริมาณของงาน (Y ₂)	เวลาที่ใช้ในการ ดำเนินงาน (Y ₃)	ค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงาน (Y ₄)	
การมีส่วนร่วมดำเนินการ (X ₁)	.851**	.799**	.824**	.793**	.857**
การมีส่วนร่วมประเมินผล (X ₂)	.847**	.837**	.861**	.837**	.887**
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (X ₃)	.839**	.794**	.832**	.823**	.862**
การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (X ₄)	.879**	.836**	.858**	.851**	.899**
ภาพรวม	.892**	.852**	.880**	.861**	.914**

หมายเหตุ: * * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .914^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจกับด้านคุณภาพของงานมีความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .879^{**}$) และด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการกับด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = .793^{**}$)

อภิปรายผล

การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ คือ การมีส่วนร่วมรับดำเนินการ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมประเมินผล ตามลำดับ อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ ส่งเสริมบทบาทของครูในการดำเนินงานและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยครูมีส่วนสำคัญในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน นอกจากนี้ ครูยังมีบทบาทในการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วมในการวางแผนหลังการประเมินผล โดยใช้ข้อเสนอแนะและปัญหาที่พบมาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอข้อมูลและความคิดเห็น ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา รวมถึงการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชนร่วมกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจวรรณ อวสานเทียะและคณะ (2568) พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และยังคงสอดคล้องกับ รัตนารมย์ ภูแปง และ พระครูชัยรัตนกร (2567) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับ สุภาพร ฤกษ์จันทร์ และคณะ (2567) พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงานและด้านการ

รับผลประโยชน์ และ สุธาร์ตน์ ชำนาญเหนาะ และบุญเลิศ ธาณิรัตน์ (2567) พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับดี

ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ระเบียบ พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ คือ คุณภาพของงาน 0.5419) เวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และปริมาณของงาน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ มะลิ อักษร และคณะ (2567) ที่พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจกับด้านคุณภาพของงานมีความสัมพันธ์มากที่สุด และด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการกับด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างทั่วถึง โดยร่วมกันเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการ ร่วมกันหาทางเลือก ตัดสินใจ และเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานที่เหมาะสม เพื่อค้นพบแนวทางที่ดีที่สุดสำหรับสถานศึกษา และให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ปฏิบัติหน้าที่ตามความรู้ ความสามารถ และความถนัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ มะลิ อักษร และคณะ (2567) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายตามประเด็นดังนี้

1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจกับคุณภาพของงาน พบว่า มิตินี้มีส่วนร่วมตัดสินใจสัมพันธ์สูงสุดกับคุณภาพของงาน ($r = .879^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับแนวคิดของ Smith (2006) ที่เน้นว่าการเปิดโอกาสให้ครูกำหนดเป้าหมาย และวิธีการสอนร่วมกันจะส่งเสริมมาตรฐานและนวัตกรรมทางการสอนในบริบทของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ระเบียบ เมื่อนักเรียน และครู มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการสอน จึงเกิดแรงจูงใจและความรับผิดชอบต่อคุณภาพผลลัพท์การเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริเกศ เพชรขำ (2565) ได้กล่าวว่า การสนับสนุนให้บุคลากรสามารถใช้ความรู้และศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ ผ่านการประชุมหารือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กร รวมถึงการผลักดันให้ครูและบุคลากรดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเคร่งครัด

2. การมีส่วนร่วมดำเนินการกับการควบคุมค่าใช้จ่าย มิตินี้มีส่วนร่วมดำเนินการสัมพันธ์กับมิตินี้ค่าใช้จ่าย น้อยที่สุด ($r = .793^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งอาจสะท้อนว่า กระบวนการจัดสรรงบประมาณยังขาดกลไกความโปร่งใสหรือทักษะด้านการบริหาร ทรัพยากร ตามแนวทางของ หทัยพร แสงดี (2565) ที่เสนอให้ฝึกอบรมและสร้างความเข้าใจเรื่องงบประมาณแก่บุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่าย

3. บทบาทของการมีส่วนร่วมประเมินผลและการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ต่างก็มีความสัมพันธ์สูงกับทุกมิติประสิทธิภาพ แสดงว่าการนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงงาน และการมอบสวัสดิการหรือผลตอบแทนที่เหมาะสม มีส่วนช่วยในการทำงาน ครอบคลุมมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ อรอุทัยริน เลิศจิรัชยวงศา (2564) ที่พบว่า ทักษะด้านการบริหารของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้ควรสนับสนุนครูให้พัฒนาการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และเข้าร่วมการอบรมทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพโดยรวมของสถานศึกษา ทั้งนี้ ควรสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการอบรมทางวิชาการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะที่ทันสมัย ซึ่งจะช่วยยกระดับประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

1. **การมีส่วนร่วมดำเนินการ** คือ การประชุม วางแผน ช่วยเหลือ รวมทั้งเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งครูร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ตามโครงการหรือกิจกรรมที่วางไว้
2. **การมีส่วนร่วมประเมินผล** คือ การนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปพัฒนางาน กิจกรรม โครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. **การมีส่วนร่วมตัดสินใจ** คือ การมอบหมายงานให้ครูตามความรู้ความสามารถ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบการปฏิบัติงาน เป้าหมายและวัตถุประสงค์ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
4. **การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์** คือ การส่งเสริม สนับสนุน ให้ครู และบุคลากร พัฒนาคณะเพื่อความสำเร็จ สนับสนุนด้านสวัสดิการให้กับครูได้รับทั้งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบ

สรุปผลการวิจัย

การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ด้านคุณภาพของงาน 2) ด้านปริมาณของงาน 3) ด้านเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน และ 4) ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านคุณภาพของงาน เพราะผลการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของงานมากที่สุด ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและวางแผนงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพงานของสถานศึกษา การบริหารเชิงมีส่วนร่วมนี้จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือในองค์กร ซึ่งนำไปสู่ประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เพราะผลการวิจัยด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการมีความสัมพันธ์กับด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานน้อยที่สุด ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ โดยส่งเสริมความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการจัดการงบประมาณและติดตามค่าใช้จ่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดความเสี่ยงในการบริหารงาน ทำให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเน้นบทบาทของภาคีเครือข่าย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เข้าใจมิติของการมีส่วนร่วมอย่างรอบด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงบทบาทของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารสามารถกำหนดแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน และบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพ

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ พร้อมทั้งเปรียบเทียบแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวปฏิบัติเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในโอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โปรเกรสซิฟ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจวรรณ อารสันเทียะ, กัญกร เอี่ยมพญา และ นิวัตต์ น้อยมณี. (2568). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 7(1), 155-164.
- มะลิ อักษร และ กฤตภูมิ กิตติฐานัส. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 6(2), 373-384.
- รัตนารมย์ ภูแปง และ พระครูชัยรัตนกร. (2567). แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์. *Journal of Applied Education*, 2(4), 31-40.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2554). *การบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). สงขลา: โรงพิมพ์นำศิลป์.
- ศิริเกศ เพ็ชรขำ. (2565). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่องานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2566-2570*. ตรัง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พรึกหวานกราฟฟิค.
- สุธารัตน์ ชำนาญเหนือ และ บุญเลิศ ธาณิรัตน์. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 6(3), 413-428.
- สุภาพร ฤกษ์จันทร์, กัญกร เอี่ยมพญา และ นิวัตต์ น้อยมณี. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 6(4), 413-424.
- หัตยาพร แสงดี. (2565). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตาม มาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์).*
- อรอัยริน เลิศจิรัชยวงศา. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. *วารสารสิทธิมนุษยธรรม*, 22(1), 264-279.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley & Son.
- Smith, D. (2006). *Exploring Innovation*. Berkshire: McGraw-Hill Education.